

Sygnatura akt VIII C 550/17

\$%\$VIII/C/550/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Martyniec

Protokolant: Karolina Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2018 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa "B. (...). z o.o. w W.

przeciwko Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W. na rzecz strony powodowej "B. (...). z o.o. w W. kwotę 4.019,64 zł (cztery tysiące dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 7 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1.356,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 września 2016 r. (data nadania pozwu, k. 38) strona powodowa – „B. rent a car” Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od strony pozwanej – Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. – kwoty 4.219,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 4.019,64 zł od dnia 7 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 200 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, nadto wniosła o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W przypadku wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwot wraz z odsetkami jak powyżej.

Uzasadniając swoje żądanie strona powodowa wskazała, że na skutek kolizji drogowej z dnia 18 września 2015 r., za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana, uszkodzony został pojazd marki R. (...), nr rej. (...), w związku z czym uszkodzona zmuszona była dokonać jego naprawy w serwisie naprawczym. Strona powodowa twierdziła, że pojazd ten został przyjęty do serwisu (...) Sp. z o.o. przy al. (...) we W. w dniu 21 września 2015 r., zaś naprawa została zakończona w dniu 19 października 2015 r., w tym też okresie uszkodzona użytkowała pojazd zastępczy na podstawie umowy najmu zawartej ze stroną powodową w dniu 21 września 2015 r. Strona powodowa wskazała, że w tym samym dniu uszkodzona zawarła umowę cesji prawa do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługującego uszkodzowanemu na rzecz strony powodowej, która w związku z powyższym weszła w prawa uszkodzowanego. Z twierdzeń pozwu wynikało, że koszty najmu pojazdu zastępczego wskazane w fakturze VAT wyniosły 4.988 zł netto, tj. 6.135,24 zł brutto - kwota ta wynika z zaakceptowanego przez uszkodzowanego cennika obowiązującego u strony powodowej. Strona powodowa wyjaśniła dalej, że w związku z dokonaną cesją wierzytelności zgłosiła stronie pozwanej szkodę wynikającą z najmu pojazdu, wzywając ją jednocześnie do zapłaty kwoty 6.135,24

zł w terminie 30 dni. Do dnia wytoczenia powództwa strona pozwana zapłaciła stronie powodowej część zgłoszonej należności, tj. kwotę 2.115,60 zł tytułem części odszkodowania za najem pojazdu zastępczego, uznając tym samym roszczenie strony powodowej co do zasady. Strona powodowa wyjaśniła, że na wartość przedmiotu sporu składa się kwota pozostała do zapłaty z faktury VAT za wynajem pojazdu zastępczego oraz kwota 200 zł tytułem poniesionych przez nią kosztów analizy prawnej sprawy pod kątem zasadności roszczenia objętego pozwem, przy czym kwota ta obejmowała analizę sprawy przed procesem.

Strona powodowa podkreśliła, że poszkodowana w wyniku kolizji, za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana, została pozbawiona możliwości dysponowania samochodem i korzystania z niego od daty kolizji, taka utrata możliwości korzystania z rzeczy jest zaś jedną z postaci szkody majątkowej. Nadto w ocenie strony powodowej poszkodowany ma prawo tak długo korzystać z pojazdu, jak długo jego samochód jest unieruchomiony w warsztacie samochodowym. W zakresie stawki czynszu najmu strona powodowa z ostrożności procesowej wskazała, że zaakceptowana przez poszkodowanego stawka najmu jest stawką rynkową, powołując się na orzecznictwo podkreśliła, że poszkodowany nie był obowiązany od wyszukiwania ofert z najniższą stawką rynkową, ale z pewnością badał ofertę pod kątem innych warunków umowy.

Odnośnie kwestii dochodzenia kosztów pomocy prawnej powód wskazał, że zasada pełnego odszkodowania nie sprzeciwia się możliwości uwzględnienia tego typu wydatków jako podlegającej wyrównaniu szkody majątkowej, strona powodowa dokonała zaś w związku z dokonaną cesją wierzytelności zgłoszenia szkody o strony pozwanej, wezwała ją do zapłaty, wobec jej braku zleciła dokonanie analizy spraw przeciwko towarzystwom ubezpieczeniowym pod kątem zasadności wytoczenia powództwa, niniejsza sprawa znajduje się zaś w wykazie zleconych spraw do analizy.

Postanowieniem z dnia 10 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy stwierdził są niewłaściwość i przekazał sprawę jako właściwemu tutejszemu Sądowi.

W dniu 27 grudnia 2016 r. referendarz sądowy w tutejszym Sądzie wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 46).

Strona pozwana wniosła sprzeciw (k. 49-53) od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Strona pozwana oświadczyła, że ponosi odpowiedzialność za zdarzenie drogowe z dnia 18 września 2015 r., wskazała, że w następstwie zgłoszonego przez poszkodowaną J. M. szkody w jej pojeździe, nominowany korespondent zagranicznego ubezpieczyciela, tj. C. (...) Towarzystwo (...), po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłacił stronie powodowej na podstawie przedłożonej przez nią umowy cesji kwotę 2.115 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego, przy czym za zasadny okres najmu uznano 10 dni przy stawce 172 zł netto. Strona pozwana zakwestionowała okres najmu pojazdu zastępczego oraz dochodzone przez stronę powodową koszty pomocy prawnej. Strona powodowa zwróciła uwagę, że do kolizji doszło w dniu 18 września 2015 r., zgodnie zaś z protokołem naprawy pojazdu przyjęcie samochodu do naprawy w warsztacie i zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 21 września 2015 r., w związku z czym uzasadnione jest przypuszczenie, że uszkodzony samochód nadawał się do użytkowania, w notatce policyjnej brak jest informacji o odebraniu dowodu rejestracyjnego a jego zdjęcie znajduje się w aktach szkody. Zdaniem strony pozwanej oświadczenie poszkodowanej z dnia 21 września 2015 r. o tym, że boi się ona korzystać z samochodu dopóki nie zostanie zlikwidowana szkoda należy uznać za niewystarczające do uzasadnienia wynajmowania przez nią pojazdu zastępczego. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03), strona powodowa wskazała, że koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego mogą obejmować jedynie okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu. Nadto podała, że dokumentacja fotograficzna ubezpieczyciela pokazuje jedynie niewielkie uszkodzenia samochodu poszkodowanej. Dalej strona pozwana wskazała, że w dniu 25 września 2015 r. pracownik Towarzystwa (...) przeprowadził oględziny przednaprawcze pojazdu, warsztat swój kosztorys przesłał dopiero w dniu 1 października 2015 r., zgodnie zaś z protokołem naprawa rozpoczęła się już 21 września 2015 r. i zakończyła 19 października 2015 r., trwała zatem 20 dni roboczych. Zdaniem strony pozwanej mogło dojść do przewleknięcia naprawy przez warsztat, tym bardziej, że był to autoryzowany serwis. W sytuacji, gdy w dniu 3

października 2015 r. w warsztacie znajdują się już wszystkie części niezbędne do naprawy, a przez okres oczekiwania można było przeprowadzić prace przygotowawcze i zakończyć niektóre naprawy, potrzeba poświęcenia aż tylu dni jest w ocenie strony pozwanej wątpliwa. Zdaniem pozwanej, okres wynajmu pojazdu zastępczego wynoszący 10 dni należy uznać za wystarczający na dokonanie wszelkich napraw.

Strona pozwana kwestionowała również co do zasady roszczenie o zwrot kosztów pomocy prawnej po pierwsze z tego powodu, że strona powodowa jest podmiotem profesjonalnym, od którego oczekuje się większej świadomości prawnej, ponadto przedstawiona przez nią faktura VAT oraz wyliczenie spraw, których dotyczy, nie umożliwiają przeprowadzenia odpowiedniej weryfikacji. Podkreśliła również, że na poszkodowanym ciąży obowiązek zapobiegania i zmniejszania rozmiarów szkody.

Odnośnie roszczenia odsetkowego strona pozwana opowiedziała się za stanowiskiem, że z chwilą wypłacenia kwoty ustalonej przez ubezpieczyciela obowiązek wypowiedzenia się odnośnie do tego, czy jest ona odpowiednia, powraca do wierzyciela. Od chwili zgłoszenia przez niego żądania dalszych roszczeń zakład pozostaje w opóźnieniu, o ile oczywiście roszczenia te będą uzasadnione. Strona pozwana twierdziła, że nie została wezwana przez stronę powodową do zapłaty, żądanie zatem odsetek od daty przyjętej w pozwie nie ma podstaw.

W piśmie procesowym z dnia 6 lipca 2017 r. (k. 71-72) strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko w sprawie wskazując, że strona pozwana swoje zarzuty w zakresie czasu naprawy kieruje w istocie do warsztatu, a nie do strony powodowej, nie wystąpiła nadto z wnioskiem do serwisu, że przekroczenie technologicznego czasu naprawy zawartego w kosztorysie jest niedopuszczalne, nie wykazała też, że poszkodowany w jakikolwiek sposób przyczynił się do przedłużenia czasu naprawy, nie wskazała konkretnych uchybień warsztatu, które jej zdaniem miałyby wpłynąć na przedłużenie czasu naprawy. Strona powodowa podkreśliła, że strona pozwana uczestniczyła czynnie w likwidacji szkody i nie podnosiła, że w warsztacie występuje wadliwa organizacja pracy, powodująca przedłużanie czasu naprawy. Strona powodowa podtrzymała również swoje stanowisko w zakresie stawki czynszu najmu oraz obowiązku minimalizacji szkody, wskazując że stawka stosowana przez jest stawką rynkową, w związku z tym nie można mówić naruszeniu obowiązku minimalizacji szkody.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

W dniu 18 września 2015 r. we W. przy ul. (...) doszło do kolizji drogowej, polegającej na zderzeniu bocznym pojazdów, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki R. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność J. M.. Na miejsce zdarzenia została wezwana policja. Nie zatrzymano dowodu rejestracyjnego pojazdu poszkodowanej, po zdarzeniu poszkodowana odjechała pojazdem. Sprawca zdarzenia kierujący pojazdem marki O. (...) o nr rej. (...), zarejestrowany za granicą, ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w (...), nr polisy (...). Szkada została zarejestrowana w dniu 21 września 2015 r. pod nr (...). Likwidację szkody komunikacyjnej powstałej w Polsce z odpowiedzialności kierujących pojazdami zarejestrowanymi za granicą, na zlecenie C. Polska (...), zagranicznego korespondenta ubezpieczyciela sprawy, prowadziła (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W..

Dowód:

- Zeznania świadka J. M. na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2017 r., protokół skrócony, k. 82,
- Akta szkody C. (...) w załączeniu.

W pojeździe poszkodowanej uszkodzone zostały drzwi przednie prawe, drzwi tylne prawe, błotnik tylny prawy, tylny zderzak, wnęka nadkola, felga koła.

Dowód:

- Zdjęcia, k. 85,
- Akta szkody C. (...) w załączeniu.

W dniu 21 września 2015 r. poszkodowana J. M. zleciła naprawę uszkodzonego w dniu 18 września 2015 r. pojazdu marki R. (...) serwisowi (...) Sp. z o.o. we W. przy al. (...). Pojazd został przyjęty do naprawy w tym samym dniu.

Rzeczoznawca ubezpieczyciela dokonał oględzin uszkodzonego pojazdu J. M. w dniu 23 września 2015 r., kalkulacja naprawy została zaś sporządzona w dniu 25 września 2015 r. W dniu 1 października 2015 r. warsztat naprawczy przesłał stronie pozwanej swoją kalkulację naprawy z prośbą o zatwierdzenie kosztorysu, zgodnie z którym koszty naprawy zostały wyliczone na kwotę 14.350,34 zł brutto. W dniu 1 października 2015 r. zostały zamówione części, dostarczone następnie w dniu 3 października 2015 r. Ubezpieczyciel zatwierdził kosztorys naprawy w dniu 9 października 2015 r. W dniach 8 października i 9 października 2015 r. w warsztacie dokonano rozbrojenia uszkodzonego pojazdu oraz naprawy blacharskiej, naprawa blacharska została zatwierdzona w dniu 12 października 2015 r. Od dnia 13 października do dnia 15 października 2015 r. dokonano naprawy lakierniczej, zatwierdzonej w dniu 15 października 2015 r.

W uszkodzonym pojeździe poszkodowanej zostały naprawione drzwi przednie prawe, wymienione drzwi tylne prawe, wymieniony błotnik tylny prawy, odnowiono lakier na tylnym zderzaku, naprawiono wnękę nadkola, wymieniona została felga koła. Uzbrojenia pojazdu dokonano w dniu 16 października 2015 r. (piątek) w godzinach od 13:00 do 20:00. Poszkodowana J. M. o zakończeniu naprawy została poinformowana w dniu 19 października 2015 r. (poniedziałek), w tym samym dniu odebrała pojazd z warsztatu.

Dowód:

- Protokół naprawy pojazdu, k. 12,
- (...) Sp. z o.o. we W. z dnia 27 grudnia 2017 r., k. 93,
- Zlecenie naprawy nr (...), k. 94,
- Wydruk e-mail z dnia 22 września 2015 r. i z dnia 1 października 2015 r., k. 95-96,
- Przewodnik warsztatowy z dnia 5 października 2015 r., k. 97,
- Karta naprawy samochodu, k. 98,
- Kalkulacja naprawy z dnia 1 października 2015 r., k. 13-15.
- Akta szkody C. (...) w załączeniu.

W związku ze zdarzeniem z dnia 18 września 2015 r. i uszkodzeniem pojazdu, w dniu 21 września 2015 r. poszkodowana zawarła ze stroną powodową – B. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., którą reprezentował Ł. M., umowę najmu pojazdu zastępczego nr (...) marki S. (...) nr rej. (...) za stawkę dobową netto w kwocie 172 zł. Pojazd marki S. (...) został zwrócony przez poszkodowaną w dniu 22 września 2015 r. W dniu 22 września 2015 r. strona powodowa wydała pozwanej inny pojazd – O. (...), który został przez J. M. zwrócony w dniu 19 października 2015 r. Najem pojazdu zastępczego trwał 29 dni. Poszkodowana J. M. zapoznała się z Ogólnymi Warunkami Najmu Samochodu w B. (...) Sp. z o.o., stanowiących integralną część umowy i cennik wynajmu aut u strony powodowej, według cennika pojazd R. (...) zaliczony był do grupy A.

Dowód:

- Umowa najmu pojazdu zastępczego nr (...) z dnia 21 września 2015 r. wraz z Ogólnymi Warunkami Najmu Samochodu, k. 17-18,
- Pełnomocnictwo z dnia 12 października 2014 r., k. 24,

- Protokoły zdawczo-odbiorcze, k. 22-23,
- Cennik w ramach programu Usługa (...), k. 21.

W dniu 21 września 2015 r. J. M. oświadczyła, że w związku z uszkodzeniem pojazdu R. (...) w dniu 18 września 2015 r. z obawy na uszkodzenia boi się użytkowania tego samochodu, w wyniku kolizji uszkodzona została felga aluminiowa tylna prawa, błotnik tylny prawy oraz drzwi tylne prawe, impet uderzenia był bardzo duży, stąd jej obawy co do bezpieczeństwa pojazdu, zwłaszcza tylnego prawego koła. Oświadczyła również, że auto zastępcze jest jej niezbędne do normalnego użytkowania w życiu codziennym, dojazdów do pracy.

Dowód:

- Oświadczenia J. M. z dnia 21 września 2015 r., k. 16, k. 25.

W dniu 21 września 2015 r. poszkodowana J. M. zawarła ze stroną powodową umowę cesji wierzytelności. J. M. przelała na rzecz strony powodowej swoją wierzytelność – prawo do zwrotu kosztów z tytułu najmu auta zastępczego wynajętego w B. (...) Sp. z o.o., przysługująca jej w związku ze szkodą z dnia 18 września 2015 r. (§ 1). Strony ustaliły, że wraz z wierzytelnością na stronę powodową jako na cesjonariusza przechodzą wszelkie związane z wierzytelnością prawa, w szczególności roszczenia o zaległe odsetki (§ 2). J. M. zobowiązała się do zawiadomienia towarzystwa ubezpieczeń o przelewie wierzytelności niezwłocznie po zawarciu umowy, jednakże nie później niż w terminie 3 dni od jej podpisania.

Dowód:

- Umowa cesji wierzytelności z dnia 21 września 2015 r., k. 19.

W dniu 19 października 2015 r. strona powodowa wystawiła J. M. fakturę VAT nr (...) na kwotę do zapłaty 6.135,24 zł brutto tytułem wynajmu samochodu zastępczego S. (...) w dniach 21 września 2015 r. – 19 października 2015 r. (29 dni) w związku ze szkodą nr T- (...).

Dowód:

- Faktura VAT nr (...) z dnia 19 października 2015 r., k. 20.

Pismem z dnia 5 listopada 2015 r. strona powodowa zawiadomiła C. (...) Towarzystwo (...), iż na mocy umowy cesji wierzytelności zawartej w dniu 21 września 2015 r. z J. M. nabyła wierzytelność w postaci prawa do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, wobec powyższego wnosi o pokrycie kosztów najmu auta zastępczego w wysokości brutto 6.135,24 zł w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma. W dniu 6 listopada 2015 r. strona powodowa przesłała C. (...) Towarzystwu (...) skan dokumentów dotyczących szkody.

W dniu 31 grudnia 2015 r. zostało stronie powodowej przyznane odszkodowanie z tytułu wynajmu pojazdu za okres 10 dni według stawek z faktury nr (...) w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 18 września 2015 r. w kwocie 2.115,60 zł. Ubezpieczyciel nie znalazł podstaw do uznania, iż najem pojazdu zastępczego był zasadny od daty 21 września 2015 r. do dnia 19 października 2015 r., bowiem w jego ocenie zakres uszkodzeń samochodu i jego stan techniczny po zaistnieniu zdarzenia nie uniemożliwiał jego użytkowania i eksploatacji w myśl prawa o ruchu drogowym przez tak długi okres, naprawa pojazdu mogła zostać zatem tak zorganizowana przez poszkodowanego i/lub warsztat naprawczy (w szczególności pozyskanie części zamiennych), bez uszczerbku dla jego korzystania z własnego pojazdu, że faktyczny okres niemożności jego użytkowania zostałyby ograniczony do okresu technologicznie uzasadnionego czasu naprawy, który w tym przypadku wyniósł 4 dni robocze, a także do czasu sporządzenia oględzin pojazdu i zamówienia części zamiennych, który nie powinien przekroczyć w tym wypadku 6 dni. Z tego względu strona pozwana wskazała, że nie widzi podstaw do przyjęcia, że okres wynajmu samochodu zastępczego miałby być dłuższy niż łącznie 10 dni.

Kwota ta została wypłacona stronie powodowej w dniu 28 stycznia 2016 r.

Towarzystwo ubezpieczeniowe wypłaciło również serwisowi (...) Sp. z o.o., upoważnionemu przez poszkodowaną do odbioru świadczenia, kwotę 14.350,34 zł brutto według kosztorysu serwisu.

Dowód:

- Wezwanie do zapłaty z dnia 5 listopada 2015 r., k. 26-27,
- Wydruk wiadomości e-mail z dnia 6 listopada 2015 r., k. 28.
- Zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania z dnia 31 grudnia 2015 r., k. 29-30.
- Potwierdzenie przelewu z dnia 28 stycznia 2016 r., k. 31,
- Akta szkody C. (...) w załączeniu.

Cena brutto najmu samochodów z grupy A za 1 dobę przy wynajmie na 1-7 dni w innej wypożyczalni wynosiła kwotę 197 zł, powyżej 7 dni – 160 zł.

Dowód:

- Cennik najmu pojazdów, k. 32.

W dniu 25 kwietnia 2016 r. T. S. prowadzący Kancelarię Radcy Prawnego w W. wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem wynagrodzenia za analizę dokumentów zgodnie z załączonym zestawieniem z dnia 25 kwietnia 2016 r. za 100 spraw, na kwotę 24.600 zł brutto.

Dowód:

- Faktura VAT nr (...), k. 36,
- Zestawienie spraw, k. 37.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części – w całości w zakresie roszczenia o odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, oddaleniu zaś podlegało w zakresie żądania kwoty 200 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej przed postępowaniem sądowym.

Poza sporem pozostawało, że Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W. posiada legitymacje procesową bierną w związku ze zdarzeniem drogowym z dnia 18 września 2015 r. na podstawie 19 ust. 3, art. 34 ust. 1 i art. 35 w zw. z art. 123 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003 nr 124 poz. 1152 z późn. zm., dalej zwana ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...)). Dla porządku jedynie wskazać należy, że wedle art. 123 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK, Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W. odpowiada za szkody będące następstwem wypadków, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego. Zgodnie zaś z art. 19 ust. 3 poszkodowany może dochodzić roszczeń bezpośrednio od Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w przypadkach, o których mowa w art. 123. Stosownie do dyspozycji art. 127 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), likwidacja szkód w przypadkach, o których mowa w art. 123, następuje na zasadach określonych w art. 14 ust. 1-3 oraz przepisach rozdziału 2, chyba że umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska stanowi inaczej. W konsekwencji strona pozwana jest legitymowana biernie w procesie o naprawienie szkody majątkowej wyrządzonej w związku z ruchem pojazdu zarejestrowanego za granicą. Strona pozwana przyznała, że w następstwie zgłoszenia przez poszkodowaną szkody, nominowany korespondent zagranicznego ubezpieczenia po przeprowadzeniu postępowania

likwidacyjnego wypłacił stronie powodowej na podstawie przedłożonej umowy cesji i faktury kwotę 2.115,60 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, przy czym za zasadny okres najmu uznano 10 dni przy stawce 172 zł netto. Strona pozwana nie kwestionowała również, że w toku postępowania likwidacyjnego wypłacono odszkodowanie tytułem kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu poszkodowanej w wysokości wyliczonej przez warsztat naprawczy, jak też stawki najmu pojazdu za dobę. Strona pozwana nie kwestionowała również legitymacji procesowej czynnej strony powodowej, ta nie budziła również wątpliwości Sądu, a wynikała z zawartej z poszkodowaną umowy cesji wierzytelności, zgodnie z przepisami art. 509 i n. k.c. Wedle art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, zaś w myśl § 2 wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Strona powodowa wykazała również, że ubezpieczyciel został poinformowany o dokonaniu cesji. Okoliczności powyższe wynikały z załączonych przez strony dokumentów, tj. umowy najmu pojazdu, umowy cesji wierzytelności, pism stron wymienianych w toku postępowania likwidacyjnego, faktury VAT nr (...), kalkulacji naprawy serwisu, potwierdzeń przelewów.

Strona pozwana kwestionowała zaś zasadność najmu pojazdu zastępczego przez 29 dni oraz dochodzone przez stronę powodową koszty pomocy prawnej. Sąd w toku postępowania badał zatem, czy najem pojazdu zastępczego przez 29 dni w okolicznościach sprawy był uzasadniony, tj. czy pozostawał w związku przyczynowym ze szkodą, nadto rozstrzygał o zasadności roszczenia o zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej na etapie przedsądowej.

Przepis art. 822 § 1 k.c. stanowi, iż przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Odszkodowanie obejmuje przy tym zgodnie z ogólnymi regułami naprawienie szkody będącej normalnym następstwem zdarzenia, z którego szkoda wynikła, w tym strat poniesionych przez poszkodowanego oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (art. 361 § 1 i 2 k.c.). Świadczenie wypłacone przez ubezpieczyciela ma zatem na celu wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę. Wedle art. 361 § 2 k.c. w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zgodnie natomiast art. 363 § 1 zd. 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Art. 361 k.c. wprowadza zasadę pełnego odszkodowania; jednocześnie należy z niego wyprowadzać zakaz przyznawania odszkodowania przewyższającego wysokość faktycznie poniesionej szkody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00, lex nr 55515, uchwała z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002/6/74). Podstawową funkcją odszkodowania jest zatem pełna kompensacja poniesionej przez poszkodowanego szkody, co znaczy że podmiot zobowiązany musi przywrócić uszkodzone mienie do takiego stanu, jakby zdarzenie nie nastąpiło. Wysokość odszkodowania powinna ściśle odpowiadać rozmiarom wyrządzonej szkody - nie może być ono wyższe ani niższe od szkody poniesionej przez poszkodowanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00, lex nr 55515).

Zasadniczo normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez każdego z poszkodowanych w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli zatem poniesione zostały koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103).

Za chybiony Sąd uznał zarzut strony pozwanej odnośnie okresu najmu pojazdu zastępczego. Na podstawie materiału dowodowego zgromadzone w sprawie Sąd uznał, że poszkodowana zasadnie najmowała pojazd od dnia 21 września 2015 r. do dnia 19 października 2015 r. Należy wskazać, że w przypadku definitywnej utraty rzeczy odszkodowanie

przysługuje za okres od jej utraty do uzyskania odszkodowania (zwrotu innego przedmiotu), a w przypadku utraty czasowej - do chwili odzyskania rzeczywistej możliwości korzystania z niej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). Jak wynika zaś z dokumentacji serwisu dokonującego naprawy pojazdu uszkodzonej, właśnie w dniu 21 września 2015 r., tj. w pierwszym dniu najmu, uszkodzona zleciła naprawę uszkodzonego pojazdu warsztatowi, w tym też dniu pojazd został przyjęty do naprawy w warsztacie, naprawa pojazdu zakończyła się zaś faktycznie w dniu 16 października 2015 r. o godzinie 20:00 (k. 98), tj. w piątek. Poszkodowana o zakończonej naprawie została zaś zawiadomiona w poniedziałek dnia 19 października 2015 r. i w tej dacie odebrała swój pojazd z warsztatu oraz zwróciła samochód najmowany od strony powodowej. Żaden dzień najmu pojazdu przez uszkodzoną nie wykraczał zatem poza czas pozostawienia uszkodzonego samochodu w warsztacie. Oczywistym jest zatem, że w tym też czasie uszkodzona nie mogła z niego korzystać, nie mając w istocie wpływu na przebieg jego naprawy. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej wyrażonym w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 51) naprawa uszkodzonego pojazdu w okresie od dnia 21 września 2015 r. do 19 października 2015 r. nie trwała zatem 20 dni, a 29 dni. Trudno również uznać za zasadne kwestionowanie przez stronę pozwaną na tym etapie zakresu uszkodzeń pojazdu i sposobu ich naprawy, co miało z kolei niewątpliwie wpływ na jej długość, skoro strona pozwana zaakceptowała kosztorys serwisu z dnia 1 października 2015 r., w którym zakres koniecznych prac był wyszczególniony, wypłacając odszkodowanie za koszty naprawy według wyliczenia warsztatu, nie zwracała uwagi w toku postępowania na jakiegokolwiek wątpliwości w tym zakresie.

Rozstrzygając kwestię zasadnego okresu najmu pojazdu Sąd miał na uwadze, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem koszty najmu przez uszkodzonego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu, a nie technologiczny czas naprawy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 2004 r., sygn. II CK 494/03). Technologiczny czas naprawy określany w programach kosztorysowych w istocie jest wyliczany teoretycznie i nie obejmuje wielu istotnych czynników, a to czasu dokonania oględzin, zamówienia części, czasu potrzebnego na ich dostarczenie, co więcej, naprawa pojazdu powypadkowego obejmuje także demontaż części uszkodzonych, zamontowanie nowych wiąże się z normalnym również czasem pracy określonego warsztatu uwzględniającym zarówno przerwy wynikające z regulacji prawa, a nadto z czynnościami takimi czysto technicznymi jak lakierowanie, wcześniej czynności blacharskie, przy czym na te czynności uszkodzony w istocie nie ma żadnego wpływu. Sąd uwzględnił też okoliczność, iż przyjmowany samochód nie jest przecież jedynym, a tym samym podlega naprawie również w określonej kolejności. W związku z powyższym miarodajnym winien być rzeczywisty czas naprawy, a więc okres, w którym uszkodzony pojazd w normalnym stanie rzeczy przy uwzględnieniu faktycznych elementów naprawy.

Przy ustalaniu odszkodowania za najem samochodu zastępczego nie można abstrahować od faktycznych możliwości naprawy pojazdu i postępowania ubezpieczyciela. Tak więc oczywiste jest, że do naprawy nie można przystąpić przed ustaleniem jej zakresu, zaakceptowanego przez ubezpieczyciela, takie postępowanie warsztatu naprawczego jest jak najbardziej typowym następstwem uszkodzenia pojazdu, który ma być naprawiany ze środków ubezpieczyciela. Akceptacja kosztorysu serwisu przez ubezpieczyciela nastąpiła zaś w dniu 9 października 2015 r. Już z tej przyczyny wskazany przez stronę pozwaną adekwatny w jej ocenie okres 10 dni jest nieodpowiedni, bo konieczny jest również, a w zasadzie przede wszystkim - czas na naprawę pojazdu. Jak wynika z dokumentów przedłożonych na wezwanie Sądu przez serwis, faktycznie do rozbrojenia pojazdu przystąpiono w dniu 8 października, a zatem jeszcze przed zatwierdzeniem kosztorysu, pozostałe prace zostały wykonane już po jego zatwierdzeniu. Nie można zatem czynić zarzutu, że nastąpiło przewleknięcie procesu naprawy, a ponadto, że wpływ na jej czas trwania miała uszkodzona. Nadto Sąd miał na względzie, że 3 dni najmu pojazdu zastępczego wynikały z faktu, że uszkodzona o zakończeniu naprawy została zawiadomiona w poniedziałek 19 października 2015 r., bowiem prace zakończyły się późno w piątek 16 października 2015 r., uwzględnienie weekendu w czasie naprawy nie oznacza przewleknięcia tego procesu. Skoro zaś pozwana właśnie w dniu 19 października 2015 r. zwróciła pojazd zastępczy po odbiorze swojego auta z naprawy, nie można mówić o jakimkolwiek przewlekaniu okresu trwania najmu.

Sąd przeprowadził w toku postępowania dowód z zeznań świadka J. M. na okoliczność przebiegu najmu pojazdu, faktu w jaki sposób zawarła ona umowę ze stroną powodową, jak również przebiegu procedury naprawy pojazdu.

Poszkodowana potwierdziła, że w dniu odbioru swojego samochodu oddała auto zastępcze, dopytywała nawet w serwisie o czas naprawy, wskazała, że najprawdopodobniej zakład naprawczy tłumaczył się czasem oczekiwania na części.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej (protokół, k. 107) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność, czy pojazd poszkodowanej pozostawał po kolizji w stanie, który pozwalał na uczestniczenie w ruchu drogowym, a jeśli nie to jakie czynności naprawcze wystarczyłyby do przywrócenia możliwości poruszania się pojazdem po drogach publicznych oraz jak długo winny trwać te czynności oraz jak długo winien trwać optymalny czas naprawy pojazdu poszkodowanej biorąc pod uwagę zakres jego uszkodzeń i konieczność prowadzenia części zamiennych. Sąd zwraca się bowiem do biegłego, jeśli dojdzie do przekonania, że okoliczność mająca istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może zostać wyjaśniona tylko w wyniku wykorzystania wiedzy osób mających specjalne wiadomości. Okoliczności sprawy wiadomości takich nie wymagały, bowiem Sąd uznał, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. była niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowaną przez okres faktycznej naprawy, a nie technologicznego czasu, ustalanego w oderwaniu od konkretnych okoliczności. Okoliczności zaś, czy pojazd poszkodowanej pozostawał po kolizji w stanie, który pozwalał na uczestniczenie w ruchu drogowym, a jeśli nie to jakie czynności naprawcze wystarczyłyby do przywrócenia możliwości poruszania się pojazdem po drogach publicznych, Sąd uznał również za nieistotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, bowiem po pierwsze – poszkodowana nie najmowała pojazdu w okresie pomiędzy kolizją a oddaniem pojazdu do serwisu, po drugie zaś, ubezpieczyciel zaakceptował czynności naprawcze uwzględnione przez serwis w kosztorysie.

Wobec powyższego strona powodowa uprawniona był do żądania zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego na okres potrzebny do koniecznej i niezbędnej naprawy należącego do poszkodowanej pojazdu, skoro zaś strona pozwana wypłaciła w toku postępowania likwidacyjnego kwotę 2.115,60 zł tytułem części odszkodowania, nie kwestionowała przy tym stawki za dobę najmu, do zasądzeniu pozostała kwota 4.019,64 zł (172 zł netto + 23 % VAT, tj. 39,56 zł, x 19 dni).

Odsetki ustawowe za opóźnienie od tej kwoty Sąd zasądził zgodnie z żądaniem strony powodowej od dnia 7 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty. Stosownie do art. 14 ust. 1 zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Zgodnie z ust. 2 w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Jak wynika z akt szkody, szkoda została zgłoszona ubezpieczycielowi w dniu 21 września 2015 r., a pismem z dnia 5 listopada 2015 r. ubezpieczyciel został wezwany do zapłaty całości kosztów najmu pojazdu, tj. kwoty 6.135,24 zł. W dniu 6 listopada 2015 r. strona powodowa przesłała C. Polska (...) skany dokumentów dotyczących szkody, powołując się na numer faktury. Licząc zatem 30 dni od dnia wezwania strony pozwanej do zapłaty, świadczenie winno być spełnione do dnia 6 grudnia 2015 r. Od dnia następnego niewątpliwie należały się stronie powodowej odsetki na podstawie art. 481 § 1 k.c. i 482 § 1 k.c. Z okoliczności sprawy nie wynika, aby zachodziła potrzeba przedłużenia procesu likwidacji szkody do 90 dni. Skoro strona pozwana wezwana została do zapłaty odpowiednio pismem z dnia 5 listopada 2015 r., Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, że stronie powodowej nie przysługuje zwrot zgłaszanych przez nią kosztów pomocy prawnej. Podnieść należy, że rozbieżność stanowisk w doktrynie i orzecznictwie w kwestii tego, czy w ogóle i w jakich warunkach w świetle art. 36 ust. 1 wskazanej wcześniej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) i art. 361 k.c. poniesiony na etapie postępowania likwidacyjnego koszt zastępstwa poszkodowanego przez pełnomocnika wobec zakładu ubezpieczeń podlega kompensacji w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych rozstrzygnął Sąd Najwyższy w uchwale z 13 marca 2012 r. (III CZP 75/11), przesądzając, że uzasadnione i konieczne koszty pomocy świadczonej przez osobę mającą niezbędne kwalifikacje zawodowe poniesione przez poszkodowanego w postępowaniu przedsądowym (likwidacyjnym) prowadzonym przez ubezpieczyciela, mogą w okolicznościach konkretnej sprawy stanowić szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy wskazał jednakże przede wszystkim na konieczność każdorazowego zbadania okoliczności danej sprawy oraz adekwatnego związku przyczynowego między zdarzeniem szkodzącym, a poniesionym wydatkiem. Powołując się na uchwałę z 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) w powyższym orzeczeniu Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na to, że „normalny związek może wykraczać poza konsekwencje bezpośrednie i umożliwia zaliczenie do zwykłych następstw zdarzenia szkodzącego także uszczerbek majątkowy wynikły z wydatków wymuszonych na poszkodowanym przez wystąpienie tego zdarzenia (...)”. Nie w każdym wypadku jednak „skorzystanie z pomocy pełnomocnika - specjalisty pozostaje z wypadkiem w związku przyczynowym, który może być uznany za adekwatny. Samo dążenie do wygody i ujęcia obowiązków poszkodowanemu nie uzasadnia takiego związku, gdyż niedogodność stanowi dolegliwość o charakterze niemajątkowym, nie podlegającą reżimowi odszkodowawczemu. W normalnym związku pozostaje natomiast sięgnięcie po pomoc prawną w okolicznościach, w których stan zdrowia, kwalifikacje osobiste lub sytuacja życiowa poszkodowanego usprawiedliwiają stanowisko o niezbędności takiej pomocy w celu sprawnego, efektywnego i ekonomicznie opłacalnego przebiegu postępowania likwidacyjnego. Tego rodzaju koszty będą poniesione wprawdzie także zgodnie z wolą poszkodowanego, jednak decyzja o konieczności wydatków nie będzie swobodna, lecz wymuszona przez zdarzenie sprawcze, usunięcie skutków którego wymaga skorzystania z pomocy pełnomocnika”.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że strona powodowa jako profesjonalny podmiot, prowadzący działalność gospodarczą w zakresie najmu pojazdów zastępczych, w tym rozliczanych z ubezpieczenia sprawców szkody, winna liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów związanych z ewentualną oceną zasadności wystąpienia na drogę sądową, poza tym, proces sądowy niesie za sobą ryzyko. W ocenie Sądu, strona powodowa nie wykazała, aby skorzystanie przez nią z pomocy fachowego pełnomocnika przy analizie dokumentów było konieczne. Co istotne nie wykazała, na czym rzeczona analiza miałaby polegać. Sąd nie miał bowiem możliwości weryfikacji przyjętej stawki na podstawie danych zaprezentowanych przez stronę powodową. W wykazie spraw pod pozycją 77 znajduje się co prawda nr faktury przynależnej do niniejszej sprawy, jednakże w ocenie Sądu wykaz taki nie dowodzi zasadności i wysokości żądanych kosztów. Sąd nie dopatrył się okoliczności uzasadniających zasądzenie tychże kosztów.

Stąd też Sąd oddalił powództwo w zakresie kwoty 200 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej, o czym orzekł w pkt II wyroku.

Orzeczenie o kosztach jak w punkcie III sentencji wyroku znajduje podstawę w art. 100 zd. 1. k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Strona powodowa wygrała proces w 95 % (4.019,64 zł : 4.219,64 zł # 0,95), a poniosła koszty w łącznej wysokości 1.428 zł, z czego 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, wysokość których Sąd ustalił w oparciu § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 z dnia 2015.11.05), 211 zł opłaty sądowej od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Strona pozwana poniosła natomiast koszty w wysokości 1.217 zł (1.200 zł kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Sąd zasądził zatem na rzecz strony powodowej od strony pozwanej kwotę 1.295,75 zł ((...),95 – 1.217 x 0,05 = 1.356,60 zł – 60,85 zł = 1.295,75 zł, vide postanowienie Sądu o sprostowaniu błędu rachunkowego w wyroku).